

heil der menschheid in haar vollen omvang, daar kunnen en moeten wij alle mogelijke maatregelen trachten te nemen, om scheiding te voorkomen: want wij kunnen niemand missen. Wanneer wij daar bemiddelend willen optreden, kunnen er geen bijgedachten worden verondersteld. Zouden *internationale congressen*, door ons, op onzen neutralen bodem, na den vrede bijeengeroepen, in dat opzicht geen heilzaam werk kunnen doen? Voorbarig is het geenszins reeds nu daarover te spreken; integendeel, wij zouden anders misschien den goeden tijd laten voorbij gaan; de voorbereiding reeds heeft veel tijd noodig! Wanneer één commissie daarvoor nu werd gevormd, zou deze, ter gelegener tijd, met een afgerond voorstel te voorschijn kunnen komen.

Het is mij geheel onbekend, of er reeds in deze richting gewerkt wordt; een opkomende gedachte was het slechts, die mij deze regels in de pen gaf. Het is de vraag alleen, of er voldoende sympathie voor bestaat, en deze vraag zou in dit *Tijdschrift* kunnen worden beantwoord.

Zutphen, 19 December 1916.

Dr. J. C. BLOK.

BRIEFWISSELING.

BERICHT AAN DE INTEEKENAARS.

Als vervolg van hetgeen in het hoofdartikel in dit nummer reeds is medegedeeld, wordt er hier nog eens aan herinnerd, dat de inteeckenprijs op het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* met ingang van 1 Januari 1917 verhoogd wordt met f 2.50 per jaargang. De prijs wordt dus f 13.— voor niet-leden der Maatschappij. In overleg met het hoofdbestuur onzer Maatschappij blijft de korting van f 2.— voor Maatschappij-leden, mits zij het *Tijdschrift* rechtstreeks van den uitgever betrekken, gehandhaafd, zoodat deze dus f 11.— zullen te betalen hebben. De bij ons blad reeds sinds lange jaren bestaande gewoonte, dat bij vooruitbetaling vóór 15 Februari van het loopende jaar, een korting op den inteeckenprijs van f 0.50 wordt toegestaan, blijft ook thans van kracht; de leden der Maatschappij, die ons blad rechtstreeks van den uitgever betrekken, dus zonder tusschenkomst van een boekhandelaar, betalen dan derhalve f 10.50, de niet-leden f 12.50. **Men denke er echter aan, die vooruitbetalingen van nu af aan niet meer aan het adres der redactie, maar rechtstreeks aan den nieuwen uitgever De Erven F. Bohn te Haarlem te zenden.** Deze firma is met den aanvang van den 61sten jaargang belast met de geheele administratie, ook wat het innen der inteekegelden aangaat. Men gelieve derhalve ook alle mededeelingen omtrent wijziging in abonnementen, wijziging in adressen, in het algemeen alle mededeelingen de administratie, de verzending of advertenties betreffende met den nieuwen jaargang niet meer aan dr. P. MUNTENDAM of aan de firma F. VAN ROSSEN te richten, maar uitsluitend aan de Erven F. BOHN te Haarlem.

Daarentegen behoort alles wat de redactie en het redactioneële gedeelte raakt evenals voorheen aan het adres der redactie Jan Luijkenstraat 31, Amsterdam, te worden gezonden.

Wat den intekenprijs voor het buitenland, Oost- en West-Indië aangaat, deze wordt thans *f* 16.—, of bij vooruitbetaling *f* 15.50. De algemeene leden der Maatschappij, die tevens intekenaar op het *Tijdschrift* zijn, kunnen, evenals voorheen, hun jaarlijksche bijdrage aan de Maatschappij ten bedrage van *f* 10.— tegelijk met hun abonnement op het *Tijdschrift* in eens voldoen, ook natuurlijk aan den uitgever de Erven F. BOHN; dit bedrag is dan *f* 24.—, of bij vooruitbetaling *f* 23.50.

Redactie.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

KARLSRUHE. — **De rechter en de bacillenvrees.** Het administratieve gerechtshof van Baden heeft het ministerie van binnenlandsche zaken in het gelijk gesteld, dat de toestemming tot oprichting van een sanatorium voor lichte gevallen van longtuberculose had geweigerd, omdat de hôtels en andere dergelijke inrichtingen ter plaatse, waar het sanatorium zou worden opgericht, vreesden, door de bacillenvrees van het publiek in hun bedrijf te zullen worden benadeeld. Het gerechtshof meende, dat tegenover de voorbeelden, tot steun der aanvraag aangevoerd, van vermeerdering van het vreemdelingenverkeer op plaatsen, waar sanatoria werden gevestigd, ook voorbeelden van het tegendeel konden worden genoemd. In het algemeen zal een sanatorium gunstig werken, waar nog weinig „vreemdenindustrie” is, maar ongunstig, waar deze „industrie” reeds sterk ontwikkeld was. Ook de bewering van de aanvragers, dat de bacillenvrees iets ingebeelds is, kon het gerechtshof niet laten gelden. Het is zeker ongewenscht, toe te geven aan onjuiste opvattingen en hersenschimmen. Maar de vrees is er eenmaal, evenals bijv. de „rentezucht” en met beider gevolgen moet rekening worden gehouden (*Zeitschr. f. Krankenanstalten* 1916, bldz. 530). Weer een quitig spruitje van den gezaaiden wind!

BERLIJN. — **Ontbeerlijke voorwerpen.** Op grond van de Deutsche verordening, welke den invoer van „ontbeerlijke voorwerpen” verbiedt, is nu ook de invoer van geheimmiddelen verboden (*Münch. med. Wochenschr.*). Men kon nu gevoegelijk ook hier wel ontdekken, dat die dingen ontbeerlijk zijn.

— **Zuinigheid met morphine.** De Pruisische minister van binnenlandsche zaken heeft aangedrongen op zuinigen omgang met verdoovende middelen in de ziekenhuizen en lazarets en op strenge handhaving der wetsbepalingen betreffende den handel in deze middelen. Ook geeft hij zijn afkeuring te kennen over de gewoonte, die in vele ziekenhuizen heerscht, dat verpleegsters zelfstandig beschnikken over spuitjes en oplossingen van morphine. Het onbevoegd toepassen dezer middelen door de zusters zou ook den arts strafbaar maken, die dit heeft toegelaten.

De minister verlangt, dat de Aerztekammern de artsen op dit misbruik wijzen (*Allg. med. Centralz.*).

— **Zindelijke omgang met tuberculeus sputum.** De stijging van de tuberculosesterfte in het Deutsche Rijk, sedert de oorlog is uitgebroken, geeft den Pruisischen